

Dansklærerforeningens sektion for stx og hf

Årsberetning 2019

Status på dansk - vigtige diskussioner/debatemner	2
Faglighed i dansk	2
Digital dannelse og adgang til internet	4
Kommaer, punktum og sproget i elevernes skriftlige opgaver	4
DHO, SRO og SRP	5
Nye skriftlige genrer	7
Udviklingsprojekt under UVM	8
Foreningen	8
Bestyrelsen og de frivillige tilknyttet	8
Vedtægtsændringer	9
Medlemsstatus og -strategi	9
Foreningsarbejde støttet på skolerne?	10
Udgivelser	11
Kurser	11
Årsmøde i Roskilde 2018	11
Årsmøde i Aalborg 2019	12
Internatkursus jan.2019 - Nye fagdidaktiske vinkler	12
Regionalkurser foråret 2019	13
Skolebaserede kurser	13
Samarbejde med CPH:DOX	14
SkriveCup-kursus og -konkurrence 2019	14
Andre tiltag:	15
Dansknoter	15
Samarbejder	16
UNI-netværket	16
DiMR	16
PS - GLs samarbejdsforum	17
Nordisk samarbejde	17
DSN - Dansk Sprognævns repræsentantskab	18
DLI uss - Den Litterære Institution under stadig skælven	18
Økonomi i sektionen	18

Status på dansk - vigtige diskussioner/debatemner

Faglighed i dansk

Faglighedsundersøgelse:

SDU har på bevilling fra UVM i 2019 lavet en undersøgelse af den realiserede og opnåede faglighed i dansk, matematik, fysik, engelsk gennem læsning af elevernes eksamensbesvarelser fra de sidste 100 år, læsning af lærernes undervisningsbeskrivelser og spørgeskemaer til lærere på udvalgte skoler mv. Undersøgelsen er ikke blevet offentliggjort endnu.

I bestyrelsen er vi flere gange blevet bedt om synspunkter både i forhold til undersøgelsen i sig selv og i forhold til dens indhold. Dansk lærerforeningen var sammen med de andre tre faglige foreninger indkaldt til møde i det faglige råd som undervisningsminister Merete Riisager i foråret 2019 nedsatte. Vi havde fået 10 minutter til et oplæg fra både erhvervsgymnasierne og stx og hf, og derefter var der tid til spørgsmål. Vi skulle redegøre for fagets aktuelle situation, udviklingen af fagligheden siden grengymnasiet, komme med forslag til styrkelse af fagligheden, til hvordan fagligheden kan følges, lærernes uddannelse, pædagogikum, elevernes forudsætninger og arbejdsbetingelsernes indflydelse. Ikke så lidt. Vi havde følgende pointer:

a. Vi støtter at faget og fagets udvikling undersøges løbende, men har undervejs problematiseret at undersøgelsen som UVM igangsatte i 2019 bygger på en præmis om at fagligheden er faldet. Det ser vi ikke, men vi ser at den er forandret, bl.a. som følge af samfundstendenser. Vi har også problematiseret hvad man vil få ud af at kigge på fx lærernes undervisningsbeskrivelser som i en tid med færre og færre timer til rådighed bliver mere og mere stedmoderligt behandlet.

b. I vores indlæg på mødet med rådet påpegede vi at de nye læreplaner i både hf og stx viser et fag med færre pinde uden at kravene reduceres. Sprog, litteratur og medier, tekster og undersøgelse og produktion af tekster er i centrum. Vi understregede at vi ikke ville undvære denne rummelighed af tekst-typer i faget. Det er det der giver faget mening i forhold til en moderne samtid og de aktuelle elever: mundtlig og skriftlig formidling, retorik, argumentation, nettets tekster i samklang med kunst og litteratur. Faget er et humanistisk dannelsesfag, men det er også et fag der strides om. Vi påpegede at vi vil kæmpe for at undgå instrumentaliserings og nyttemaksimering og i stedet fokusere på at dannelse til tænkning og det at være menneske er i centrum i danskfaget.

c. På mødet fortalte vi at vi i bestyrelsen har kigget på nogle af vores egne skriftlige opgaver fra gymnasiet i 80'erne og 90'erne og 00'erne, altså før reformen i 2005. Eksamensbesvarelserne fra bestyrelsesmedlemmernes hånd er gennemgående på redegørende, reproducerende niveau uden selvstændig, kritisk tænkning. Var det højere faglighed? En anden faglighed var det i hvert fald. En pointe er at når man spørger til faglighed, skal man være opmærksom på hvilket fagsyn man får som svar.

d. Vi er i Dansk lærerforeningen opmærksomme på at gymnasieuddannelsen skal hænge sammen både for eleverne, fagene og skolen som helhed. Vi har brug for hinanden i fagene, også for at udnytte den knappe tid vi har. Over for udvalget pegede vi derfor på flere steder hvor fagene kan samarbejde:

- Fælles arbejde om skrivning og de mål der er med skrivning. Ny-skriftlighed skal fortsat have opmærksomhed. Dansk har fået 10 timer ekstra, men kan kun samle tråde hvis de andre fag kaster nogle ud. Fagene må ikke gå tilbage i isolation.
- Læsning kræver fælles indsats og didaktisering. Tidsånden med dens mange notifikationer gør os adspredte. Vi skal bruge nettet, vi kan ikke være faglige uden den viden der er på nettet, men vi skal også arbejde på at finde ro i stunder uden net. Fx ved læsning i en god, gammeldags, fysisk bog. Skolen bør måske reorganiseres, nye skematænkning, nye rum hvor nogle er indrettet til

fordybelsesrum. Borde i rækker åbner hverken for samtale, dialog eller for at skabe eget fordybelsesrum. Hvordan kan vi som skole skabe gode rum? Det er en stor opgave vi må løfte i fællesskab som samfund: at lære at være på net på en god måde og uden net på en god måde.

- At anvende fagene sammen og arbejde med motiverende sager. De flerfaglige fordybelsesforløb hvor den faglige viden sættes i spil, er vigtige og skal kvalificeres. Danskfaget byder ind med mellemmenneskelig forståelse og æstetisk sansning i de nye studieretninger. I studieretningerne er fagene tilsyneladende sat sammen politisk af hensyn til hurtigst mulig vej til studierne. Danskfaget kan for nogle i den optik virke nytteløst. Elevernes præstationskultur, udefrakommende krav til målbarhed og deraffølgende eksamenstænkning bør udfordres. Her er der meget at hente i de flerfaglige forløb, i det spændende stof og fx projektarbejdet hvor man ikke kan google sig til svar.
- Skriftligt arbejde: eleverne skal have tid til at skrive sammen med hinanden og med læreren som vejleder. Den formative feedback skal opdyrkes, og det tager tid. Hvordan står det til med den tid ude på skolerne? Hvordan bliver timepuljen brugt?

e. Vores opfordring var samtidig til rådet at fagsyn blev diskuteret åbent. Når man taler faglighed må man synliggøre sine værdier. Det er ikke muligt at måle sig frem til hvad man bør gøre! Der er en fare ved mega-undersøgelserdesign som dette der blev iværksat af UVM. Især hvis der sker en kobling derfra til politiske bud om bestemte handlinger i den konkrete klasse-kontekst. Nemt omsættelige koncepter som synlig læring der lover effektivitet og målbarhed, er fristende for pressede ledelser og skoler der hele tiden sammenlignes. Den slags koncepter kan virke tiltrækkende på lærere der kontrolleres og presses til at give høje karakterer fordi det forstås som tegn på kvalitet. Det vigtigste er at kommende analyse af indsamlet data overlades til faglærerne og skolernes faggrupper. Vigtigt er det at det bliver den konkrete kontekst på skolerne der drager konklusioner. Ad den vej gives plads til mange typer af fagsyn og didaktiseringer.

f. Vi opfordrede ministeriet til at give tid og ressourcer til efteruddannelse og ikke kun til den ministeriet udvikler i FIP. Giv tid til at lærerne kan tænke sammen, didaktisere sammen uden for skolens forjagede rum.

g. Og så pegede vi på præstationsmentaliteten og konkurrencen mellem gymnasierne som et problem. Gymnasiet er en succes. Vi oplever imidlertid ulighed i og med nogle gymnasier samler elever med højt indgangsniveau hos sig. Konkurrence-tænkningen er ikke befordrende. Det ville være ønskeligt at gymnasierne havde forskellige elev-fagligheder og faglige niveauer under samme tag. Alt for pressede arbejdsvilkår som dem vi har fået de sidste år, skaber instrumentalisering og manglende tid til at skabe ordentlige relationer til de konkrete elever. Faglighed er også mulighed for tid til didaktisering og for at sikre at eleverne aktivt kommer faget i mødet og bliver dannede til selvstændigt tænkende mennesker. Nye krav fra politikerne, nye kompetencer der skal puttes ind i timerne og tilmed dokumenteres, skaber udefrakommende uro.

Vores opfordring til udvalget sluttede derfor med: Giv arbejdsro, giv tid til at nye tiltag kan lagre sig, blive forfinede, udviklede. Tjek ikke om vi gør det godt nok lige efter en ny læreplan fx. Hav tillid, spørg nysgerrigt, vær åben for at der er mange veje til faglighed.

Vi ved ikke hvad ministerens gruppe fik ud af vores besøg hos dem i ministeriet. Samtidig har mange af os i forlængelse af samme undersøgelse fra SDU svaret på en spørgeskemaundersøgelse om hvordan vi ser fagligheden over tid. Det var ikke nemt at svare på.

Nogle i bestyrelsen har undervist mere end 25 år, andre i mindre end fem. Vi har mange flere elever i klasserne nu end før, og bliver, er vi enige om, vældig distraherede af mobiltelefoner og elevernes net-tjek. Eleverne er optagne af andet end skolen og dygtige på samme tid. Vi skal anstrenge os mere for at

danskfaget griber dem. Men er det fagligheden der er forandret? Eller har lærerne og skolen tabt terræn i konkurrencen med alle de andre fristende tilbud i de unges liv?

Ingen steder i spørgeskemaet fra SDU kunne vi sætte kryds ved at tiderne og betingelserne også har ændret sig. Måske var dette ikke en del af UVMS dagsorden. Men konteksten er jo vigtig når fagligheden undersøges. Hvad betød det fx at vi i slut 90erne læste på papir? Kan vi huske elevernes besvarelser bedre fra dengang end i dag hvor mange flere opgaver glider hurtigere og hurtigere forbi blikket på skærmen. Hvad betyder det for fornemmelsen for elevernes færdigheder at vi ikke længere har tid til at fordybe os i klassens særlige sammensætning og forberede os detaljeret til lige denne klasse.

Spørgeskemaet efterlod os med mange dilemmaer, og vi der deltog, fik sat de fleste svar i midten, i et tvivlende både-og. Kun spørgsmålet om elevernes evne til fordybelse kunne vi svare klart på. Den er forringet. Ganske som vi ser det hos os selv og folk der cykler mens de sms'er, tjekker mobilens brummen mens de læser avis i toget, kører i bil og taler i telefon og sidder til møder og fristes af notifikationer.

Måske er det simpelthen svært at sige noget entydigt om den "reelle" fagligheds fald eller løft over 100 år.

Og det man i hvert fald som politiker skal vare sig for, er at rulle sit eget fagsyn ud som sand og effektiv universal-løsning.

Vi vil gerne stå ved at vi som praktikere har tvivlen og flerstemmigheden som makker.

Digital dannelse og adgang til internet

I forbindelse med ministerskriftet i 2019 blev bestyrelsen spurgt om vi mente at skriftlig eksamen med internet-adgang ville komme tilbage da det jo var den afgående minister som fjernede adgangen. Der er problemer både ved at tillade nettet og ved at udelade det, og vi har løbende diskuteret dem i bestyrelsen. Formand Birgitte Darger udtalte til Gymnasieskolen at det efter bestyrelsens mening er uholdbart at holde den viden der ligger på nettet, væk fra eleverne til eksamen. Vi bruger i undervisningen hele tiden den opdaterede viden der findes på faglige hjemmesider, og som supplerer papirbøgerne. Samtidig opbygger elever, klasser og lærere sammen digitale ressourcerum som fx googlesites og lignende igennem gymnasieforbundet, og i nogle tilfælde kan disse ikke downloades. Eksamen påvirker undervisningen, og ved man at nettet ikke må bruges, vil det reducere arbejdet med den digitale dannelse og digitale virkelighed.

Imidlertid ser vi også at virkeligheden hele tiden ændrer sig. Der var meget godt i forsøget med internet-adgang som efter hensigten skulle ruller ud, men som ministeren stoppede, og samtidig har de sidste ti år også ændret opfattelse af nettet. Rækkevidden af internettets muligheder- og umuligheder har vi nok ikke fattet endnu. Det bedste vil være at bruge nettet til eksamen og samtidig holde hovedet koldt og være åben for de justeringer der skal til i eksamensopgaver og eksamensformer hvis det viser sig at brugen af nettet kræver det.

Kommaer, punktum og sproget i elevernes skriftlige opgaver

I bestyrelsen har vi appelleret til komma-tolerance og afblæsning af kommakrigen. Vi oplever at fx aviserne og journalister er fuldstændig resistente overfor det at det er tilladt og accepteret som korrekt at udelade startkomma. Når vi skriver indlæg til aviserne beder vi om at de kommaer vi har forsynet indlægget med, bibeholdes. Det holder hårdt, men er efterkommet.

Måske er tunnelsynet i kommadebatten et symptom på langt mere komplekse forhold end om vi i danskundervisningen får lært eleverne kommaets kunst. Sprogkultur gør blind, og meget er vi ikke selv herrer over. I bestyrelsen følger vi med interesse forskning i den betydning sociale medier har for

vores sproglige opmærksomhed. Fx på opfattelsen af hvor vigtigt det er at læse korrektur. De sociale mediers hastighed bliver let norm for den skriftlige produktion, og vi vil gerne slå et slag for langsomhed.

To gange i det forløbne år har Dansk lærerforeningen deltaget i artikler i Politiken og en gang i Dansknoter om danskfagets indhold, undervisning i sprog på de sociale medier og unges sprogbrug. Tekster fra sociale medier er kernestof i dansk ifølge læreplanen, og dette støtter bestyrelsen. Hvis det er der eleverne kommunikerer, eller hvis politikere og græsroddere er der - altså folk, der har magt eller agt i samfundet - skal vi også i danskfaget forholde os til disse tekster og dette sprog. Danskfaget skal være der, hvor den offentlige og den sociale samtale foregår. Det er vigtigt at eleverne lærer hvilket sprog det er hensigtsmæssigt at bruge i forskellige situationer, alt efter hvad man vil opnå. Den del af dannelsen er at kunne agere i verden med en slags reflekteret herredømme. Det kan ikke nytte noget at eleverne kun kan skrive i korte sætninger som på Facebook. I gymnasiet skal man også lære at skrive sig gennem kæder af sammenhængende argumentation, hvor man fordyber sig. Og man skal også læse længere tekster, hvor man kan følge en tankerække og en argumentation. (link til artiklen <https://politiken.dk/kultur/art6928198/Gymnasiet-skal-bruge-mindre-tid-p%C3%A5-dansk-stil-og-mere-tid-p%C3%A5-onlinesprog>)

I den ene artikel i Politiken var fokus på de unges brug af punktummer. På sociale medier, i det flow der findes i en chat eller sms-tråd, synes punktummet at ændre betydning. Eller punktummet erstattes af andre tegn og emojis. Dette skal vi undervise i som sprogligt interessant og diskutere med vores elever som sprogligt fænomen. Disse artikler og efterfølgende TV-udsendelse med bestyrelsens medvirken har affødt stor interesse. For betyder det så ikke at de unge helt glemmer punktummet når de skal skrive uden for chatten på de sociale medier?

Vi har også problematiseret spørgsmålet om kommasætning og det gode sprog i vores eget medlemsblad Dansknoter 3/2018 i nummerets ledende artikel. (link til artiklen https://dansklf.dk/ungdomsuddannelserne/tidsskrifter/dansknoter/!%C3%A6s_tidligere_udgaver/dansk_noter_2008/!%C3%A6s_dansknoter) De unge skriver, men skriver de hensigtsmæssigt i andre sammenhænge end på sociale medier hvor de er dygtige afkodere og deltagere. Hvad med i skolens former? Bestyrelsen har diskuteret om ikke et godt sted at udvikle de unges alsidige sprog er ved at sætte meget mere fokus på læsefordybelse for at styrke den sproglige opmærksomhed. Det være sig såvel analogt som digitalt at eleverne kan have brug for at arbejde med læsefordybelse, og at vi ad den vej kan gøre dem til stærkere skrivere med fornemmelse for det gode sprog. Falkonergården Gymnasium er gået i front med læsestunder og lystlæsning. Bestyrelsen har påbegyndt en diskussion om læsefordybelse og vil følge med bl.a i forskning m.v som har dette fokus.

DHO, SRO og SRP

En af de ting bestyrelsen har kæmpet for i forbindelse med den nye reform og læreplan, er sammenhængen i de større opgaver og de flerfaglige forløb i stx. På bestyrelsesmøder er erfaringer fra skolerne blevet diskuteret og delt, og med fagkonsulent Sune Veile er tankerne vendt. Det har været intentionen at udgivelser og kurser tematisk har rakt ud over faget og kunnet bruges i flerfaglige sammenhænge fx årsmøder med titler som "Naturen kommer" og "Kultur møder".

Der er mange måder at afvikle de tværfaglige forløb på bare på de skoler som er repræsenteret i bestyrelsen. Her er eksempler på spændvidden:

- A. Dansk-historie arbejder med selvvalgt tværfagligt emne
- B. alle klasser arbejder med samme emne.
- C. Eleverne laver problemformuleringen med vejledning

- D. Lærerne laver problemformuleringer/opgaveformuleringer eleverne kan vælge mellem.
- E. Der skelnes ikke mellem problemformulering og opgaveformulering hvad angår format og krav.
- F. Der skelnes mellem opgaveformulering og problemformulering.
- G. Eleverne skriver i par eller grupper.
- H. Eleverne skriver individuelt.
- I. Vejledning i grupper, peer undervejs.
- J. Skrivetage på skolen med vejledning af begge lærere.
- K. Introduktion til videnskabelige overvejelser.
- L. Introduktion til de to fags grundlæggende forskelle og ligheder.
- M. Skriftlighedsforløb undervejs og processkrivning.
- N. Brug af opgavens pentagon til metodeafsnit.
- O. Eleverne fremlægger i grupper og giver hinanden feedback.
- P. Eleverne fremlægger individuelt.
- Q. Eleverne har læst hinandens opgaver i grupper og forbereder spørgsmål til hinanden.
- R. Fremlæggelse for begge lærere, lærerne fordeler den skriftlige feedback mellem sig.
- S. Eleverne får fokuspunkter fra lærerne inden fremlæggelse.
- T. Eleverne skal udfylde feedback-/refleksionsark efter den mundtlige fremlæggelse.

Variationerne viser at der tænkes og udvikles og findes mange gode løsninger der passer til de enkelte skolars kulturer og elevtyper. Det støtter vi.

Bestyrelsen har holdt møde med fagkonsulent Sune Weile om en kommende vejledning til hvordan danskfaget indgår i SRP.

Drøftelserne angik bl.a forholdet mellem det skriftlige produkt og den mundtlige fremlæggelse. Vi påpegede at det er svært med samspillet ml. skriftlig opgave og mundtlig prøve - hvordan bedømmes det og hvor meget vægtes de forskellige dele? Vi kan være bekymrede for om man på en god måde kan nå både eksaminationen og voringen af opgaven, den mundtlige eksamen og sammenhængen derimellem på en halv time. Det er vigtigt at det er en helhedsvurdering og ikke et gennemsnit af skriftlig opgave og mundtligt forsvar. Spørgsmålet er om forsvaret er en gentagelse af opgaven, eller er det meningen at eleverne i deres oplæg eller i diskussionen uddyber detaljer som de ikke har med i opgaven? Det kan blive meget centralt hvilke spørgsmål fra lærer og censor der stilles til fremlæggelsen, ikke alt skal kunne forberedes hjemmefra, men må der komme nye pointer med i fremlæggelsen? I bestyrelsen har vi diskuteret hvad der giver mening i forholdet mellem selve opgaven og det nye til fremlæggelsen. Kan man fx sige at det er analyse, diskussion og metode samt hvad de er blevet klogere på siden som tages op til fremlæggelsen? Eller er det centrale at de skal have lov at tale om deres undersøgelse som de har præsenteret i opgaven og netop ikke det de ville have gjort? Skal vægten lægges på at udfolde det de har brugt to uger på? At de går ned i teksterne, viser det de påstår. En vigtig pointe er at vi må være realister ift hvad de egentlig evner - man kan ikke lave en udtømmende romananalyse på 15 sider. Spørgsmålet er om de i eksamenssituationen kan tilføje noget som de ikke fik plads til, eller pege på andre veje der kunne have været interessant.

Drøftelserne angik også metoder i SRP: I det udkast til vejledning vi så, stod at der skal to metoder med i elevernes undersøgelse, men vi undrer os over hvorfor dette overtages fra AT. Det må komme an på sagen de undersøger. Kravet om to forskellige metoder er ikke hensigtsmæssigt hvis der er tale om fagnære fag, hvor den ene metode skal benyttes i det ene fag og den anden i det andet, dvs. hvis begge metoder ikke må anvendes komparativt. Vi opfordrer til at lade det være den konkrete elevs konkrete undersøgelse der afgør metodevalg. I dansk er det analyse og fortolkning, der er vigtig. I fremlæggelsens samtale kan man perspektivere og spørge hvad eleven ville have fået ud af at bruge andre metoder. Vi

skal samtidig passe på at det ikke bliver for meta-agtigt. Hvorfor kun perspektivere til metoder og ikke andre relevante perspektiver. Det er vel fordybelsen der er vigtigst, og ikke metaperspektivet på opgaven. Der er to tråde i argumentation i videnskabeligt arbejde: "Jeg har fundet ud af dette her og på en måde så jeg er værd at lytte til"

Nye skriftlige genrer

UVM nedsatte i slutningen af december 2017 kommissorium og arbejdsgrupper til udarbejdelse af nye skriftlige eksamensgenrer i forlængelse af Gymnasireform 2017's i krafttrædelse. I foråret 2018 udkom genrebeskrivelserne og eksempler på opgaver.

Dansklærerforeningens G-sektion havde repræsentanter i både STX- og HF-arbejdsgruppen. De to grupper afstemte og korrigerede undervejs deres arbejde, så de to uddannelsers skriftlige genrer nu i højere grad stiller samme faglige krav.

Begge arbejdsgrupper udarbejdede beskrivelser af de nye eksamensgenrer, definitioner på skrivehandlinger der kan indgå i genrerne, og to vejledende opgavesæt til hver uddannelse. Derudover er der i forlængelse af både arbejdsgruppernes arbejde og FIP-kurser i dansk i 2018 og forår 2019, udarbejdet Lærer-hæfter med vejledninger, didaktiserings-forslag, elevksempler på stile og præciseringer af genrekrav. Dette materiale og de vejledende opgavesæt findes på MaterialePlatformen.

De nye opgavegenrer på STX fordeler sig på 3 opgavetyper: den analyserende artikel, den debatterende artikel og den analyserende artikel. Alle tre opgavegenrer deler en række fælles genretræk, der hører til "artiklen" og har derudover hver deres særegne genretræk. HF har to opgavegenrer: den analyserende artikel og den debatterende.

Genrerne er udarbejdet i tæt samarbejde med fagkonsulent Sune Weile, og Dansklærerforeningen har ved flere lejligheder været med som sparringspartnere.

Dansklærerforeningen har i skoleåret 2018/19 udbudt en række kurser, der handler om de nye genrer ud fra forskellige vinkler, til både STX og HF. Kurserne har været meget populære, og det betyder at der over hele landet bliver arbejdet med at udvikle og forny didaktiseringen af skriftligheden i forhold til skriftlig eksamen. I det indeværende skoleår er der ligeledes opmærksomhed på skriftlighed og de nye genrer i Dansklærerforeningens kursusudbud.

En nyskabelse i forhold til læreplanen og skriftligt arbejde i dansk, er at vi skal udvikle elevernes personlige stemme. I bestyrelsen sætter vi pris på det nye fokus, men vi er klar over at det udfordrer vaner og kræver at lærere, fagkonsulent, forskere sammen fortolker hvad det vil sige.

Det er fortsat den analyserende genre der fylder halvdelen eller mere i opgavesættet i både stx og hf, men i en tid hvor eleverne bliver stillet over for flere og flere eksplicite krav om hvordan diverse opgaver præcist skal løses for at opnå den eftertragtede topkarakter, er det befriende med den debatterende og for stx den reflekterende artikel der i højere grad lægger op til elevernes kreativitet og legelyst. Befriende at de to genrer tager elevernes holdninger og tanker alvorligt, men stadig med afsæt i danskfaglige emner.

Den tidligere kronik kunne til eksamen ofte ende med at blive en skabelonstil hvor eleverne lagde kalkerpapir med Toulmins argumentationsmodel og de tre appelformer ned over en given tekst. Nu kan eleverne i stedet anvende de nævnte redskaber sammen med talrige andre til enten at overbevise deres læsere eller tage dem med på en rejse hvor de undrer sig over verden. En undren der måske leder til nye erkendelser.

Lærernes opgave bliver at hjælpe eleverne med at så frøet, se de mange muligheder der skyder frem. De kan godt hvis vi tør. Eleverne skal tænke formidling på mange måder i danskfaget og ikke alene akademisk skrivning.

For at skabe et godt afsæt for arbejdet med de nye skriftlige genrer afholdt Dansk lærerforeningen i samarbejde med fagkonsulent Sune Weile skriftlighedskonferencer i begyndelsen af april. Over to dage deltog næsten 200 dansk lærere i Odense Congress Center til oplæg og frugtbar debat både om arbejdet med de nye genrer i undervisningen og votering. Foruden fagkonsulentens oplæg og workshop om votering var der på stx-konferencen oplæg af Sarah Nehammer fra Gefion Gymnasium og på hf-konferencen oplæg af Rasmus Kjær Kristiansen fra VUC Storstrøm der begge berigede deltagerne med ideer og inspiration.

Udviklingsprojekt under UVM

Dansk lærerforeningen har deltaget i et samarbejde om det mediemæssige perspektiv i danskundervisningen med fokus på det digitale, sociale medier og innovative arbejdsformer. I 2018-19 er vores UVM-projekt om emnet blevet udviklet og afviklet på de indgående projektskoler og under input fra bestyrelsen og regionsrepræsentanterne. Outputtet er udgivet på EMU/Materialeplatformen og er blevet præsenteret for bestyrelse, fagkonsulent og regionsrepræsentanter. Projekterne er blevet/skal blive spredt på kurser for dansk lærere og FIP.

Foreningen

Bestyrelsen og de frivillige tilknyttet

Bestyrelsen består af følgende personer - med tilhørende ansvar/udvalg mm. Dertil kommer en lang række ekstra-opgaver som bestyrelsesmedlemmerne løbende melder sig til fx oplæg på fagdidaktiske kurser:

- Birgitte Darger, formand, Dansknoters redaktion, repræsentant i Fagligt Forum, dommer i Skrivecup
- Mischa Sloth Carlsen, næstformand, kasserer, bestyrelsen for Dansk lærerforeningens Hus A/S, Dansk Sprognævns repræsentantskab, tovholder Uninetværket, årsmødekurset
- Camilla Aaquist, internatkurser
- René Christoffersen, internatkurser, kurser i samarbejde med fagkonsulenten
- Mette Lind Clausen, bestyrelsen for Dansk lærerforeningens Hus A/S, årsmødekurset
- Karen Wagner, Dansknoters redaktion, årsmødekurset
- Maren Pilgaard, repræsentant i PS, skolebaserede kurser, bestyrelsen DLIuSS
- Kathinka Skriver, skolebaserede kurser
- Katrine Haaning, internatkurser
- Miriam Kruse, Koordinator for regionsrepræsentanter, internatkurser
- Nina Munck, skolebaserede kurser, DiMR
- Nynke Genee, skolebaserede kurser
- Henrik Nyvang, bogudvalget, kurser i samarbejde med fagkonsulenten

Bestyrelsen holder møde ca. en gang om måneden hvor vi diskuterer danskfaget, udgivelser, kurser, medlemshvervning, politiske udspil, igangsætter faglige debatter og udviklingsprojekter mm. Alle bestyrelsesmedlemmer deltager i udvikling af kurser og/eller udgivelse af Dansknoter. Bestyrelsen lægger mange kreative, kyndige, professionelle timer i de møder og sammenhænge som opfylder foreningens formål.

Bestyrelsen støttes af flere grupper af frivillige dansk lærere som bidrager til foreningens

arbejde. Skrive-cup udvikles af engagerede og idérige dansklærere som vi gerne vil takke for idéudvikling, afvikling af kurser og finale og samarbejdet om disse spændende bidrag til faget. I regionerne findes regionsrepræsentanter som fungerer som en slags ambassadører for Dansk lærerforeningen, og som hvert år er værter for et kursus og et møde med fagkonsulenten. Regionerne har i 2018-2019 være repræsenteret ved Morten Mikkelsen, Loa Schmidt og Mathilde Sinding, Claus Jensen og Rasmus Fristed, Julie Sejer Hansen har afsluttet sin ansættelse på Risskov og erstattes af Gunvor Mikkelsen. Der skal lyde tak for det arbejde de som regionsrepræsentanter laver for dansklærerne og foreningen. Endelig vil vi takke Dansknoters redaktion som ligeledes udgør en stor kraft i Dansk lærerforeningen og yder en kæmpe indsats med et meget smukt medlemsblad af høj kvalitet.

I beretningen skal her lyde en samlet tak til de frivillige der er med til med engagement og på et højt professionelt niveau at lægge tid og kræfter i foreningens arbejde til glæde for faget og dansklærere i hele landet.

Vedtægtsændringer

I løbet af 2019 har bestyrelsen påbegyndt et arbejde med justering af sektionens vedtægter. Det er justeringer som har været efterspurgt i nogle år. Det centrale er at vi godt kunne tænke os at bestyrelsens medlemmer vælges for to år som nu, men at halvdelen vælges i lige år og den anden halvdel i ulige. Samtidig med at vi laver denne justering laver vi et tjek af vedtægterne så de opdateres i forhold til vores praksis. Vi lader en advokat gennemse vedtægterne i samme runde. Inden vedtægterne kommer på sektionens generalforsamling, skal de gennem Dansk lærerforeningens repræsentantskab, og ændringen vil derfor først blive taget op på sektionens generalforsamling i 2020

Medlemsstatus og -strategi

Sektionen har det sidste år oplevet en lille nedgang på ca 40 medlemmer i forhold til sidste år. Der er 1.795 medlemmer pr. 31.7.19.

Vi får nye medlemmer hvert år, men mister også nogle. Det bekymrer os at medlemsskaren hvert år aftager, og vi vil fortsat have indsatser der kan afbøde dette, for øje

I 2017 blev der nedskrevet en medlemsstrategi med følgende punkter.

- Dansk lærerforeningens politiske arbejde er synligt
- Dansk lærerforeningen er tæt på sine medlemmer
- Dansk lærerforeningen er tæt på fremtidens dansklærere
- Dansk lærerforeningen skaber fagligt fællesskab
- Dansk lærerforeningen giver sine medlemmer særlige fordele

I forhold til disse indsatsområder kan vi i bestyrelsen pege på at vi gennem det sidste år har deltaget i flere debatter om fag og faglighed både i TV, i papiravisen og netaviser, i Gymnasieskolen, på facebook, i ministeriet m.v. Vi håber at medlemmerne og dansklærerne der ikke er medlemmer, på den måde opdager vores politiske arbejde. Alle artikler og klip lægges på Dansk lærerforeningens hjemmeside, og vi deler dem selv på sektionens side på facebook. Dette vil vi fortsætte med.

På kulturnatten i København i 2019 har vi i sektionen som et nyt initiativ programsat en samtale og skriveworkshop sammen med Silja Henderson og KVUC om klimaet og aktivisme og undervisning. Vi afprøver flere muligheder for at deltage offentligt i kultur-arrangementer over hele landet. Derfor har vi også været på besøg på Kulturmødet på Mors for at se om dette er et sted for Dansk lærerforeningen.

Vi har haft en plan om at foreningens politiske arbejde også skal deles i nyhedsbreve til medlemmerne fra Dansk lærerforeningens sekretariat (Hus), og denne er fortsat på tegnebrættet. Vi har også overvejet at deltage som faste bloggere på Gymnasieskolen og har fået mulighed for at gøre det som bestyrelse. Dette er under overvejelse.

Vores kurser er nøglen til at komme tæt på medlemmerne og det danskfag som praktiseres af alle de mange dansk-kolleger i hele landet, unge som erfarne. Vi udvikler kurser der både rammer det kanoniserede danskfag, og det der kommer til af nyt gennem reformer, og fordi verden og tekst-virkeligheder ændrer sig. Det er vigtigt for os gennem denne kursusvirksomhed at etablere forbindelser mellem dansklærere i hele landet og gennem fx debatter og videndeling på kurserne at understøtte det faglige fællesskab og den kollegiale fordybelse.

Nye dansklærere har vi fokus på gennem tilbud om gratis bog i forbindelse med medlemskab. Vi sender også eksemplarer af Dansknoter og en bog fra bogpakken til alle skoler når skoleåret starter med opfordring om at dele viden om foreningens mange tilbud og virke. Bestyrelsesmedlemmer deltager desuden i kurserne i fagdidaktik og møder dér de kommende dansklærere. Vi kunne godt tænke os lignende muligheder på universiteternes danskstudier

Dansklærerforeningens hjemmeside er lukket for adgang for ikke-medlemmer. Det samme gælder de digitale udgaver af Dansknoter indtil 5 år tilbage i tiden. Derefter kan de findes. Vi ønsker at give medlemmerne særlige fordele ved medlemskabet. På hjemmesiden vil også ligge vodcasts og undervisningsmateriale i tilknytning til kurserne. Dette arbejde er igangværende.

I det sidste år har bestyrelsen i samarbejde med en PR-medarbejder i Dansk lærerforeningens Hus lavet forskellige tiltag der skulle synliggøre foreningen og forlaget på skolerne plus følge op på medlemsafgang. Det har betydet at skolerne det sidste år har modtaget materiale flere gange vedr. vores arbejde fx om DHO og andre flerfaglige forløb og udgivelser hertil. Det har samtidig betydet at vi har sat ind overfor medlemmer der har meldt sig ud for at tilbyde dem nyt medlemskab og finde ud af deres begrundelser. To er vendt tilbage og fortalt om pension eller nyt arbejde. Den ene ville gerne fortsætte med et abonnement på Dansknoter. Om andre direkte har meldt sig ind ved vi ikke. Vi vil gerne prøve disse strategier af nogle flere gange.

Dansklærerforeningens forlag arbejder også for at synliggøre foreningen og selvfølgelig for at sælge forlagets bøger. For at kunne målrette henvendelserne har bestyrelsen i 2019 hjulpet forlaget med en såkaldt "personaøvelse": Øvelsen er en del af en omfattende gymnasieundersøgelse fra forlaget mhp. hvordan en dansklærer tænker, og hvordan forlaget kan målrette bogproduktionen efter dansklærernes behov.

Vi overvejer aktuelt at bestyrelsen sammen skulle blive blogger på Gymnasieskolen.

Foreningsarbejde støttet på skolerne?

Vi har sidste år udfærdiget et udspil til rektorerne/Danske Gymnasier mhp. at få dem til at prioritere at give mulighed for at tidsregistrere bestyrelsesarbejdet. I dag får ingen løn for deres indsats. Hvorfor er det vigtigt at kunne tidsregistrere bestyrelsesarbejdet?

I bestyrelsen mærker vi selv, at arbejdspresset er taget til. Helt grundlæggende mener vi at vores arbejde kommer alle dansklærere, gymnasieelever og dermed også rektorer/skoler til gavn fordi vi arbejder for et almindendannende, dynamisk og opdateret fag på forkant med samfundsudviklingen. Som det er lige nu, anerkendes dette arbejde ikke af rektorerne som en del af vores arbejdsportefølje, og teknisk set mærkes det alene som fravær i vores ansættelser på skolerne hvor vi skal løbe stærkt for både at nå at 'indhente det forsømte' og retfærdiggøre det frivillige bestyrelsesarbejde.

Vores udspil er desværre blevet afvist af rektorerne som dog samtidig roser og billiger vores frivillige arbejdsindsats. GL har overtaget udspillet ang. timetildeling og vil forsøge at presse på igen.

Ved skoleårets afslutning skriver vi hvert år i bestyrelsen til ledelserne på ungdomsuddannelserne med

en anmodning om støtte til dansklærernes interesse i efteruddannelse, deres deltagelse i den faglige forening som medlemmer og deltagere på generalforsamlinger m.v og at de billiger det faglige engagement som en kvalitet på skolen. Vi opfordrer også til at ledelserne vil tage kontakt hvis de synes der mangler noget i vores kursusudbud som de kan se at skolerne har brug for. Nogle år har vi fået fine svar, og vi ved at der bliver lagt mærke til dette brev.

Udgivelser

Dansklærerforeningens Forlag har inden for det seneste år igen udsendt to bogpakker med forskellige nye og interessante udgivelser. Udgivelserne tilgodeser eleverne såvel som lærerne og balancerer fint mellem elevrettede temaudgivelser og antologier om fx kolonihistorie og menneske og teknologi på den ene side og på den anden side fagdidaktiske bøger med bidrag fra dansklærere der deler erfaringer om forskellige aspekter af faget.

I bogudvalget som er et samarbejde mellem redaktøren på gymnasieområdet og sektionerne G og E for henholdsvis stx/hf og hhx/htx/EUX og EUD, har vi primært drøftet hvilke lærebogsmaterialer dansklærerne aktuelt udtrykker behov for, men naturligvis også hvilke rammer og prioriteringer skolerne synes at have.

I august 2019 stoppede Lars Granild som forlagets redaktør for ungdomsuddannelserne. Lars har i høj grad været medvirkende til at forlagets udgivelser i dag præges af såvel høj kvalitet som relevans. Lars har samtidig udmærket sig ved at være en højt skattet redaktør af bøgernes forfattere og en klog og empatisk samarbejdspartner der hele tiden har kunnet bidrage med det som vi i sektionen har manglet. Tak for dit gode arbejde, Lars. Ny redaktør bliver Helle Juhl Lassen som kommer fra en stilling som lektor på Roskilde Gymnasium. Helle har også erfaring med udgivelser idet hun blandt andet har udgivet lærebogen *Fuck normen* på netop Dansk Lærerforeningens Forlag. Vi byder Helle hjertelig velkommen og glæder os til samarbejdet.

Dansklærerforeningens Forlag vil fortsat være attraktivt for dansklærere og stå for faglig kvalitet og godt boghåndværk. Samarbejdet mellem forlaget og foreningens bestyrelser er i den forbindelse betydningsfuldt for både foreningens og forlagets bevægelse derhen hvor faget, eleverne og lærerne er nu.

Kurser

Vi har indtil oktober i 2019 haft 1050 dansklærere på kursus. Det største behov for efteruddannelse har at dømme efter antal tilmeldinger vist sig at være kurserne for de nye skriftlige genrer.

Årsmøde i Roskilde 2018

I 2018 lå årsmøde-kurset i Roskilde. Overskriften var Kulturmøder, og vi havde igen forsøgt os med et aktuelt tema der bl.a er af interesse for samarbejdet i studieretningerne, og som inddrager både kreative og forskningsbaserede vinkler. Mette Moestrup og Shadi Angelina Bazeghi indledte mødet med en diskussion af problemerne ved eksotisering af ikke-vestlig litteratur med udgangspunkt i den store iranske digter, Forugh Farrokhzad. Efter generalforsamlingen gav Søren Frank et rids over migrationslitteraturens udvikling såvel formelt som tematisk. Om aftenen underholdt Lars Bukdahl om

multi-kulturelle stemmer i dansk samtidslitteratur. Følgende dag holdt Mathias Danbolt oplæg om nostalgiske fortællinger om dansk kolonihistorie og om den kolonialismekritik, der er vokset frem i dansk kunst, litteratur og teater i de seneste år. Derefter var der workshops om henholdsvis hvidhedskritik, rejse litteratur, repræsentationer af andre kulturer samt om hvordan man får elever til at reflektere over deres egen selvforståelse og forståelse af "den anden". Eftermiddagens indhold strakte sig fra Stefan Iversens introduktion til forestillinger om den fremmede i Johannes V. Jensens forfatterskab over Nyt fra fagkonsulenterne til besøg på Museet for Samtidskunst hvor vi oplevede Kirsten Astrups filmkabaret "Urolige hjerte". Aftenen stod på litterær quiz og hyggeligt samvær. Årsmødet blev afsluttet af Svend Skrivners samtale med Kim Leine om Leines forfatterskab.

Årsmøde i Aalborg 2019

I 2019 ligger årsmøde-kurset i Aalborg den 3-5. oktober 2019 og er vanen tro arrangeret i samarbejde med E-sektionen. Temaet er "Virkelighedsopfattelser. Møder mellem menneske og teknologi". Kurset stiller en række spørgsmål: Hvad betyder det for vores virkelighedsopfattelse som mennesker og borgere at teknologier spiller en stadigt større rolle for vores liv? Sociale medier påvirker vores liv, og kritikerne har i særlig grad kaldt på besindighed og udtrykt skepsis i de seneste år. Vi er blevet opmærksomme på, hvordan algoritmer, big data, 'alternative kendsgerninger', fake news og ansigtsløse virtuelle personer påvirker vores opfattelse af vores identitet og samfundsliv i både et lokalt og globalt perspektiv. Vi gøres også konstant opmærksomme på hvordan robotteknologier, kloner og genteknologi vinder indpas og vil være en afgørende faktor både i morgendagens samfund, arbejdsliv og sundhed. Årsmødet 2019 stiller spørgsmål til betydningen af teknologier i både medier og litterære og æstetiske udtryk, og hvordan vi derigennem skal forstå os selv som mennesker.

På årsmødet deltager forskere, didaktikere og kunstnere: Forfatterne Olga Ravn, Peter Adolphsen og Lone Hørslev sammen med musikgruppen Uhørt; forskerne Johannes Poulsen om litterære dystopier, Søren Bro Pold om metainterfaces i litteraturen og vores digitale kultur og Louise Brix om fake news samt formidleren Lean Pejtersen om dystopier og sci fi-film. Årsmødet afsluttes af oplæsning og samtale mellem Peter Adolphsen og professor Mads Rosendahl Thomsen. Der er workshops om årsmødets tema som gøder grunden for konkrete ideer til undervisning om forskellige sider af årsmødets emne.

Internatkursus jan.2019 - Nye fagdidaktiske vinkler

Pga. succesen med et fagdidaktisk kursus for erfarne undervisere i 2017 og 2018 gentog vi kurset i januar 2019 – denne gang i Køge – med både gengangere og nye ansigter blandt deltagerne. Vi er meget glade for at kursets deltagere kommer fra hele landet, og det på trods af at der er langt fra Hirtshals til Køge. Det giver gode muligheder for at sparre med nye kolleger og blive inspireret på tværs af landet. Kurset præsenterede som tidligere nye fagdidaktiske vinkler på undervisningen i fagets tre perspektiver og deres samspil. Vi forsøger på kurset at favne bredt og alment indenfor vores fag, men også at fange nye tendenser.

På kurset i jan.2019 afvikledes "Sunes Salon", hvor fagkonsulent Sune Weile introducerede til de nye tiltag og ændringer inden for danskfaget i forbindelse med 2017-reformen. Det gav os alle et godt grundlag for at kunne kontekstualisere de efterfølgende dages oplæg og workshop i forhold til bl.a. reformen.

Kurset bød på oplæg fra Nadia Mansour (VIA Aarhus), der gav os et indblik i sit forestående ph-d projekt om den Multikulturelle litteraturs betydning inden for danskfaget. Herefter fulgte en workshop med

Helle Juhl Lassen om at “Klippe en trailer”. Vi måtte desværre aflyse Tina Thodes workshop om Sproget i sociale medier på grund af sygdom. Helle Juhl Lassen var så venlig at tage hele flokken af kursusdeltagere på sin workshop, og alle modtog desuden et eksemplar af Tine Thodes undervisningsbog “Sproget i sociale medier”.

Efter aftenmaden fik vi besøg af forfatterne Jonas Eika og Caroline Albertine Minor der veloplagte og engagerede fortalte om deres nye novellesamlinger og deres hang til lange noveller. Det var et spændende og nærværende møde med to unge forfattere, der helt sikkert kommer til at præge dansk litteratur fremover.

Herefter fulgte en dag med oplæg om Børnelitteratur af Karin Esmann (SDU), Multimodale produktioner af Sara Brygger og Danskfagets træning af tværfaglige kompetencer af Casper Thrane (Risskov Gymnasium).

Der var meget stor interesse for kurset hvorfor vi afholder et lignende d.22.-23. januar 2020, i Kolding.

Regionalkurser foråret 2019

Regionalkurserne blev afholdt fra januar til april 2019 rundt omkring i landet. I Århus var emnet nedrykningsfortællinger, og i Fredericia talte Tina Thode om sociale mediers sprog. I Kbh. var Vincent Hendricks gæst til en dag om digital dannelse, og i Næstved talte Leena Hastrup om retorik i naturvidenskabelige skriftlige genrer. I Nordjylland var lyrik på programmet. Derudover orienterede fagkonsulent Sune Weile til alle kurser om nyt fra UVM, og enkelte steder var der mulighed for at FIP-kursusdeltagere kunne sparre med hinanden.. Alle kurser var godt besøgt. Kurserne for 2020 er på vej.

Skolebaserede kurser

Dansklærerforeningens skolebaserede kurser giver faggruppen mulighed for at deltage i et fælles kursus på skolen der inspirerer til at arbejde med nye emner – eller kendte emner på nye måder. Der udbydes hvert år 7-9 kurser der hver indeholder to oplæg tilknyttet et særligt emne. Oplægsholderne er undervisere, forskere, kritikere og forfattere som på forskellig måde beskæftiger sig med emner der kan give inspiration til undervisningen.

Kursusudbuddet for igangværende skoleår 2019-2020 byder på en bred vifte af idéer til undervisning i det nye danskfags tre perspektiver, litteratur, sprog og medier. Kurserne varierer fra tematiske kurser om højskolesangbogen, teknologi, sorg, klimakampagner og postkolonial litteratur, til kurser, der fokuserer på skriftlighed og journalistik, læsning og nye medier. Kurserne viser bredden i danskfaget og introducerer til nyeste forskning og tendenser i podcasts, dokumentarer, sociale medier og i litteraturen

Kursus 1: Læseoplevelse og fordybelse i litteraturundervisningen

- Litterær dybdelæsning (Kristiane Hauer)
- Lynlitteratur (Maria Bøgebjerg Mikkelsen)
-

Kursus 2: Konstruktiv journalistik i danskfaget (Gerd Maria May og Astrid Marie Lakjer)

- Kun heldags

Kursus 3: Lydfortællinger

- Hørespil som didaktisk mulighed (Mischa Sloth Carlsen)
- Ny dansk og nordisk radiodramatik (Anders Thruue Djurslev)

Kursus 4: Postkolonial litteratur

- Danske kolonihistorier (Berit Andersen/Anne-Mette Finnerup/Gitte Raarup)
- Med kufferten fuld af virkelyst (Iben Mondrup)

Kursus 5: Grænseløs

- Menneske og teknologi i dansk litteratur (Dorte Mikkelsen og Ditte Eberth Timmermann)
- Efter mennesket (Mads Rosendahl Thomsen)

Kursus 6: Min sorgs sære gamle villa – digte og metoder

- Metoder i praksis (Svend Skriver)
- Sorg som litterært stof. Oplæsning og dialog (Søren Ulrik Thomsen)

Kursus 7: Højskolesangbogen

- Højskolesangbogen - levende kanonlitteratur (Michael Netschajeff)
- Højskolesangbogen i danskundervisningen (Kasper Lezuik Hansen)

Kursus 8: Kampen for klimaet

- Klimaretoriske kampagner, happenings, debatindlæg og kunstværker (Leena Haastrup)
- Din hjerne fortrænger den største udfordring i det 21. århundrede (Mads Nyvold)

Kursus 9: Faglig gaming i dansk og historie (Sune Nielsen og Kim Holflod)

- Kun halvdags

De skolebaserede kursers program planlægges og administreres af Nina Sofie Munck, Maren Pilgaard, Nynke Genee og Kathinka Skriver fra bestyrelsen G samt Gitte Lautrup fra bestyrelsen E.

Samarbejde med CPH:DOX

Dansklærerforeningen udbød i samarbejde med CPH:DOX et særarrangement for dansklærere om brugen af dokumentarfilm i undervisningen d.18.3.2019.

Arrangementet indeholdt en snigpremiere på dokumentarfilmen "Q's Barbershop" og aftertalk med instruktøren Emil Langballe.

Efterfølgende var der oplæg ved sociologen Aydin Soei om fremstillingen af minoritetsmænd fra sociale boligområder og ved lektor i dansk og mediefag Anders Dahl om brug af dokumentarfilm i undervisningen.

SkriveCup-kursus og -konkurrence 2019

I samarbejde med initiativtagerne til SkriveCup - Johanne Winding Nordestgaard, Peter Jensen og Rune Valentin Gregersen fra Egaa Gymnasium - arrangerede Danskklærerforeningen en lærerworkshop på Odense Katedralskole i oktober, hvor deltagerne fik ideer til forløb med kreativ skrivning og selv afprøvede kreative skriveøvelser på egen krop.

Årets tema for selve SkriveCup var Kærlighed, og som et lille benspænd skulle tekstforlæggene være fra før år 2000. Der blev afholdt semifinaler rundt omkring på skolerne i feb-april måned og festlig finale i Kampmann-salen på Aarhus Teater sidst i april, hvor Birgitte Darger, formand for Danskklærerforeningen,

digter Noa Kjærsgaard Hansen og Ph.d i Litteraturvidenskab (AU) Anne Green Munk var dommere. Deltagerantallet var i år rekordhøjt med 118 klasser fra 22 skoler, hvilket gav 11 finalepladser. Niveauet var højt, og vinderen blev Ellen Prip Canfield fra Odense Katedralskole der med udgangspunkt i Grundtvigs kendte bryllupssalme *Det er så yndigt at følges ad* fremførte en overlegen monolog *Kaffe* over de fem svære minutter med en kop kaffe hvor kæresteforholdet tages op til revision. Ellen førte os med en stærk stemme og en enkel og elegant koreografi gennem usikkerhed, frustration, glæde og vemod. Hos alle deltagere var der et højt niveau af ordkunst, og der blev generelt kælet for virkemidler, rytme og stemme ligesom der blev heppet og supportet fra alle i salen til de performende på scenen. Alle finale-deltagere blev præmieret med et gratis højskoleophold i september 2019 på Krabbesholm Højskole. Her får de mulighed for at arbejde videre med deres projekter. Se video af vinderperformancen og læs mere om næste års konkurrence på www.skrivecup.dk – hvor temaet er ”KROP”.

Andre tiltag:

Kulturnatten i København

I samarbejde med KVUC afholder Dansk Lærerforeningen et arrangement på Kulturnatten i København, d.11.10.2020, med fokus på klimaudfordringer og litteratur.

Kunstner og psykolog Silja Henderson, forfatter til det poetiske hybridværk ”1,7 Tipping Point” vil indgå i en samtale med publikum modereret af Dansk Lærerforeningens formand, Birgitte Darger, og der vil desuden være oplæsning og skriblerøvelser.

Dansknoter

Dansknoters fire numre i 2019 har haft temaerne/titlerne ”Det syge samfund”, ”Musik”, ”Skriftlighed på ny”, og til december hedder nummeret ”Virkelighedsopfattelser – møder mellem menneske og teknologi”, et temanummer om årsmødet. Temaerne for 2020 begynder også at tage form; vi kan bl.a. se frem til numre om læsning, sporten kort (om sport og litteratur) og Jeg lytter (om lyd/radio/podcast). Det er redaktionens ambition at bringe et relevant og aktuelt udsnit af de temaer og tekster inden for medier, litteratur og sprog der afspejler et bredt danskfag og fascinerer os som undervisere.

Dansknoter er et tidsskrift hvor universitetsforskning, formidling og kravet om rettidigt anvendelige tekster (typisk mandag morgen) helst skal gå hånd i hånd. For fortsat at være et tidsskrift der tiltrækker et bredt kollektiv af forfattere, tilbyder *Dansknoter* fagfællebedømmelse til de forfattere fra forskningsverdenen der ønsker det. Vi er meget glade for at kunne tiltrække forfattere fra både universiteterne og gymnasieverdenen, og vi er i den lykkelige situation at vi modtager mange bidrag. Variation og forskellighed i artiklerne repræsenterer netop danskfagets mangfoldige indhold og mangedannede perspektiver.

I 2019 har vi bragt en række anmeldelser idet vi har tilknyttet et lille korps af skarpe og læsesterke anmeldere. Den faste sektion med praksisnære indlæg fra undervisningen har fået øget fokus i 2019 under den nye titel ”Dansk takeaway”. Den er så vidt muligt koblet til det enkelte nummers tema, men vigtigere er at den består af en modulplan og er forsynet med konkrete øvelser og materialehenvisninger. Vi har ligeledes sektionen ”Forskerinterview” hvor vi bringer nyt fra forskningens verden. Redaktørerne på sproget.dk skriver i hvert nummer af *Dansknoter* en klumme til oplysning og

inspiration, typisk om et sprogligt hjørne af det givne nummers tema. Fagkonsulenterne har også haft mulighed for at bidrage til årets numre. Derudover har vi stadig ”Teksten i midten” som fast indlæg fra aktuelle forfattere.

I efteråret 2019 træder Anne Mette Finderup og Ditte Eberth Timmermann helt tilbage som tidsskriftets ansvarshavende redaktører efter i en periode at have delt arbejdet og ansvaret med Birgitte Darger. Herefter vil Birgitte Darger fortsætte på posten som ansvarshavende redaktør. I redaktionen har i 2018-2019 desuden siddet Kurt Christensen, Lisa Kaas, Birgitte Elkjær Lamb, Jette Sindbjerg Martinsen, Marie Gerner-Smidt, Kristoffer Kildelund, Karen Wagner, Henrik Nyvang og Kathinka Skriver. Kurt Christensen og Lisa Kaas sørger som billedredaktører på *Dansknoter* for at sikre et højt niveau på billedsiden – i 2019 med kunstnerne som Museum Ovartaci, Robert Benson og Gudrun Hasle.

Samarbejder

Dansklærerforeningen og bestyrelsen har flere samarbejdspartnere.

UNI-netværket

Hvert år afholder vi et årligt møde i det såkaldte UNI-netværk. UNI-netværket er et samarbejde mellem Dansklærerforeningens bestyrelse og repræsentanter for danskfaget fra universiteternes institutter. På mødet præsenterer universiteterne hvad der rører sig hos dem nu, og ligeledes beretter Dansklærerforeningen om hvad der rører sig på vores område, såvel fagligt ifølge vores læreplanerne som foreningens faglige arbejde med at diskutere og facilitere vores fag i praksis og med vores udbud af kurser. I 2019 mødtes vi i Aalborg.

Emnet var blandt andet danskfagets skriftlighed og sociale medier. Diskussionen tog udgangspunkt i Lotte Thorsens artikel i Politiken: ”Dansk forsker i ny bog: Men onlinesproget er det sprog, gymnasieelever bruger allermost i deres hverdag. Så hvorfor stadig skrive gammeldags stile?” I artiklen interviewes blandt andre to af netværkets medlemmer, Tina Thode og vores egen formand Birgitte Darger.

Der var enighed om at artiklen spidsformulerede emnet, men at den rejser en vigtig diskussion. Der er behov for at vi forholder os til skriftlighed på de sociale medier (online-sprog). Vi skal have nogle begreber til at kunne tale om online-sproget. Det er vigtigt at eleverne lærer at kommunikere hensigtsmæssigt. Det er også vigtigt generelt at indøve en sproglig opmærksomhed.

Læreplanen for dansk åbner for undervisning i de sociale medier, og ”At gøre det kendte ukendt, og gøre det ukendte kendt” er en del af den digitale dannelse.

Hvad har vi i danskfaget forstand på i forhold til denne diskussion? Vi mener at det danskfaglige perspektiv primært ligger i vores evne til at formidle og opbygge kompetencer i forhold til tekster og kontekster.

DiMR

Dansklærerforeningen er desuden repræsenteret i et netværk med danske forskere og undervisere som hvert år i marts (14.3.19) afholder en konference - Dansk i mange retninger (DiMR) - på Campus Carlsberg. Hvert år har et nyt og danskfagligt aktuelt tema. Inspirerende oplæg, workshops og

præsentationer af ny forskning. Målgruppen er dansklærere på alle niveauer i uddannelsessystemet. Konferencen er arrangeret af Professionshøjskolen UCC, Institut for Kulturvidenskab (IKV) ved Syddansk Universitet, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab (NorS) ved Københavns Universitet, Dansklærerforeningen, Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) ved Aarhus Universitet og Nationalt Videncenter for Læsning. Næste års konference bliver d.12.3.2020.

PS - GLs samarbejdsforum

Bestyrelsen samarbejder med de øvrige faglige foreninger i GLs samarbejdsforum PS, Pædagogisk Samarbejde, med ca. 2 årlige møder hvor en repræsentant fra hver af de faglige foreninger er inviteret. Her drøftes, diskuteres, evalueres, videndeles hovedsageligt punkter af almen faglig, didaktisk, pædagogisk og strukturel karakter. Disse møder har ofte oplægsholdere udefra på dagsordenen fra fx Ministeriet, foreninger og organisationer om nyeste tiltag/ændringer/idéer med relevans for ungdomsuddannelserne; sidst fra Ungdommens Folkemøde og den nye faglige forening, På Tværs.

Nordisk samarbejde

Dansklærerforeningen er repræsenteret i Nordspråk som er en organisation bestående af repræsentanter for nordiske modersmållærer-foreninger og foreninger for undervisere i nordiske sprog som fremmedsprog. Vi mødes 2 gange årligt. Her arbejder vi for at sikre at nordiske undervisere på grundskoler, gymnasier og i læreruddannelser har en opdateret viden om de andre nordiske landes kultur og litteratur, og at de har redskaber til at varetage undervisning i nordiske sprog som nabosprog eller fremmedsprog. Vi vil meget gerne sikre at nordiske unge også i fremtiden gennem sproget får adgang til at deltage i og videreudvikle den nordiske kultur og det nordiske fællesskab.

Hvert år arrangeres derfor kurser forskellige steder i de nordiske lande og altid med oplægsholdere fra så mange nordiske lande som muligt:

På kurset "Lyrik og Lydfortællinger" i september 2019 fik deltagerne inspiration til hvad og hvordan de kan bruge lyrik og lydfortællinger i undervisningen på en anderledes og moderne måde. Peter Dyreborg (DK), Peter Daatland (NO), Poetry slammere fra NO, SV og IS, Richard Eklund (FI), Frederik May (DK), Anne Sofie Kluge (DK), Bruno (SV) var oplægsholdere.

Annonceringen af kommende sommerkursus lyder

Sommarkurs på Island 2020

Sommarkursen 2020 kommer att äga rum den 22.-26. juli 2020. Temat för kursen är nordisk mytologi och vi kommer att undersöka temat utifrån historia, litteratur, konst och musik.

Förutom föreläsningar kommer vi att ha utflykter till bland annat [Nordens hus](#), [Snorrastofa](#) och [Krauma](#). Jazz i Nordens Hus, en Særlig udstilling i Árnastofnun - manuskripter vises; Konungsbók Snorra-Edda og Melsteðs-Edda. Forfattere og forskere som deltager er: Ingunn Ásdísardóttir og Kristín Ragna Gunnarsdóttir, (Ísland), Johan Egerkrans (Sverige), Erik skyum-Nielsen (Danmark) og Rolf Stavnem (Danmark), Snæbjörn Ragnarsson fra Skálmöld (ÍSLAND), Gerður Kristný (Ísland)

Øvrige arrangementer afholdes på Hanaholmen i Helsingfors i 2020 med titlen Grænsen - en mulighed eller begrænsning. I samarbejde med Sprogpiloterne arrangerer Nordspråk desuden hvert år i november en konference i København.

DSN - Dansk Sprognævns repræsentantskab

Dansklærerforeningens bestyrelse/G er repræsenteret i Dansk Sprognævn med Mischa Sloth Carlsen, hvor nævnet præsenterer det centrale i sit løbende arbejde og lægger op til sprogdiskussioner som netværkets store bredde kan give forskellige perspektiver på. Ved hvert møde bliver repræsentantskabet præsenteret for aktuelle forskningstemaer og betydningen af dette for dansk sprogforskning og sprogpolitik.

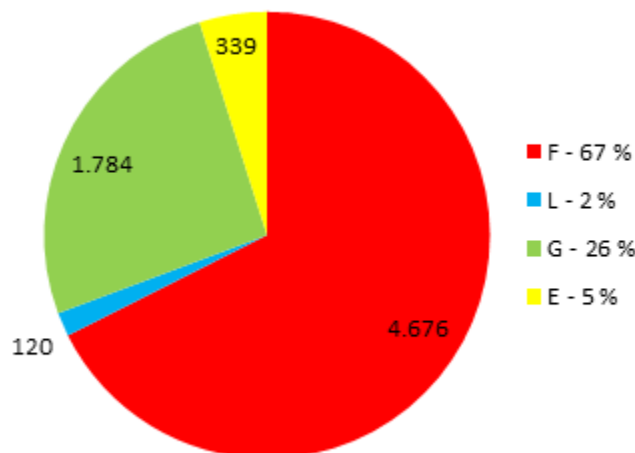
DLI uss - Den Litterære Institution under stadig skælven

De seneste par år har en eller to bestyrelsesmedlemmer deltaget i DLIs møder og årlige litteraturseminar på Hald Hovedgaard. Oplæg og diskussioner om nyeste tendenser og studier i litteratur, medier, genre og platforme er omdrejningspunktet og en vigtig del af arrangementet er netværks-arbejde med vægtige interessenter på bogens og kulturens område.

Økonomi i sektionen

Medlemsudvikling

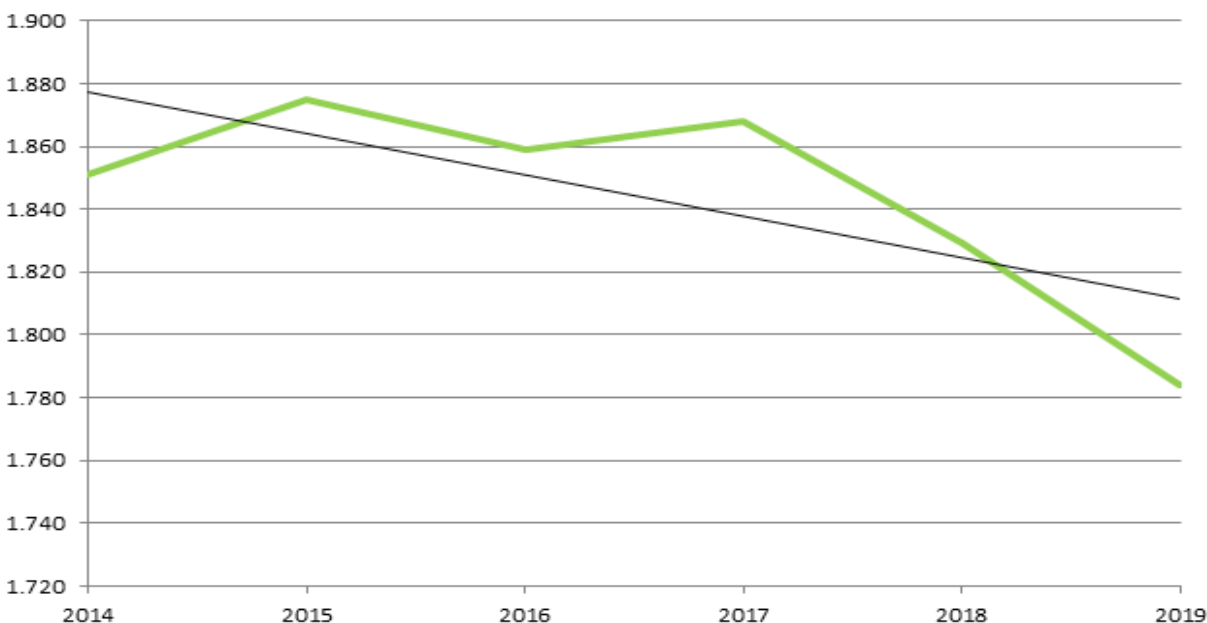
Pr. 30. september 2019 har Dansklærerforeningen 6.919 medlemmer fordelt mellem de 4 sektioner med 67 % i Folkeskolesektionen og 26 % i sektionen for hf og stx.

I forhold til september 2018 er der 141 færre medlemmer (2 %) svarende til en reduktion i kontingentindtægter på tkr. 67. I denne periode har L sektionen oplevet en fremgang på 7 medlemmer (6 %) mens medlemsgrupperne for de øvrige tre sektioner alle er reduceret i samme niveau svarende til 2 %.

At dømme ud fra medlemsudviklingen og tallene fra år 2016 og frem til i dag er der et begrundet håb om, at medlemstallet i hvert fald kan fastholdes nogenlunde stabilt på små 7.000 medlemmer.

For G, sektionen for stx og hf gælder det at på en 5årig periode fra september 2014 til september 2019 er mistet i alt ca. 60 medlemmer med en udvikling som kan ses på grafen:

Vi har altså oplevet varieret medlemstilslutning dog med en svagt nedadgående tendens fra 2017 til 2019. Vi vil meget gerne have denne sivning stoppet, jvf ovenfor om medlemsstrategi.

I forhold til september 2018 har G sektionen 45 færre medlemmer (2 %), hvor ordinære medlemmer tegner sig for den største tilbagegang på 25 medlemmer (2 %) og studerende for en tilbagegang på 10 (11 %).

Økonomi

Dansklærerforeningen er en medlemsforening som ejer et forlag. Foreningen samlet set har udgifter til såvel ansatte i Dansklærerforeningens Hus som til de frivillige fra bestyrelserne der afholder møder og rejser omkring i landet og producerer tidsskrifter mm. Kontingentindtægterne dækker både sektionernes udgifter til alt det som beretningen her fortæller om, plus til drift som i følge vedtægterne for foreningen lagt er over i Dansklærerforeningens Hus. Hertil kommer yderligere udgifter til drift som dækkes af det overskud som salg af bøger i Dansklærerforeningens forlag genererer.

Økonomien for G sektionen estimeres til at udvikle sig som følger for hele år 2019:

Estimat pr. 31. august 2019 Kr. 1.000	Estimat 2019	Budget 2019	Forskel	Forskel %	Aktuel regnskab 2018	Forskel	Forskel %
Kontingentindtægter	776	808	-32	-4	814	-38	-5
Markedsføring	-10	-3	-7	233	-2	-8	400
Administrationsomkostninger	-10		-10			-10	
Møder og udvalg	-89	-64	-25	39	-88	-1	1
Øvrige omkostninger	-31	-29	-2	8	-33	2	-5
Tidsskrifter	-228	-256	28	-11	-227	-1	
Omkostninger i alt	-368	-352	-16	5	-350	-18	5
Resultat	407	456	-49	-11	464	-57	-12

Resultat for G sektionen for hele år 2019 forventes at udgøre tkr. 407 hvilket er en tilbagegang i forhold til budgettet på tkr. 49 (11 %) primært grundet færre kontingentindtægter end forventet og sekundært grundet øgede omkostninger til møder og udvalg. Disse øgede mødeomkostninger skyldes udgifter til et UVM-projekt hvor vi fik pengene til honorarer i 2017 og har udbetalt dem i 2019. Desuden er under markedsføring og administration medtaget omkostninger til udsendelse af materiale til alle skoler i august hvor nu indgår en bog fra forlaget. Der er sket en besparelse på udgifter til Dansknoter.

I forhold til de aktuelle tal fra år 2018 ses en tilbagegang på tkr. 57 (12 %) væsentligt grundet færre indtægter fra kontingenter.

Kurser

I 2019 har G indtil videre kurser med 1.054 deltagere hvilket er en fremgang i forhold til sidste år. Det skyldes primært de to store konferencer om de nye skriftlige genrer som blev afholdt i Odense i foråret 2019. Inden årsmødet og udgifter til administration er der pr september 2019 et resultat på kurser på tkr. 282. Når vi holder sådanne konferencer kan vi samle et overskud sammen som kan bruges på udvikling fx af nye kursustyper og møder som det vi i år prøver på kulturnatten. Ligesom overskuddet vil kunne bruges til nye måder at lave kursusmateriale, vodcasts m.v. til glæde for medlemmerne og danskfaget ude på skolerne. Når vi indimellem får et sådant kursusoverskud betyder det også at vi kan holde udgifterne på de øvrige kurser nede. Vi er stolte af at så mange stadig kommer på Dansk lærerforeningens kurser.

Oktober 2019, Birgitte Darger/formand for sektionen for stx og hf